

Ordlista till hemsidan

§ 4-ärende: Även om det inte är ett så kallat obligatoriskt ärende (se förklaring längre fram i ordlistan) har du som skadats i en trafikolycka alltid rätt att få ditt ärende prövat i nämnden om du är missnöjd med bolagets bedömning. Dessa ärenden kallas § 4-ärenden eftersom bestämmelsen framgår av 4 § i nämndens reglemente.

Allmän pension: Den allmänna pensionen är den statliga pension som Pensionsmyndigheten sköter. Den allmänna pensionen beräknas på alla dina inkomster upp till 7,5 inkomstbasbelopp. Om en trafikolycka leder till att du inte kan arbeta och tjäna in allmän pension i samma omfattning som om trafikolyckan inte hade hänt kan du få ersättning för förlusten från trafikförsäkringen.

Aktivitetsersättning: Aktivitetsersättning är en ersättning för dig som är 19 – 30 år och troligen inte kommer att kunna arbeta heltid på minst ett år på grund av en sjukdom, skada eller funktionsnedsättning.

Aktivitetsstöd: Aktivitetsstöd är pengar du kan få när du deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program och har fyllt 25 år.

Akut sjuktid: Det är skadans läkningstid, det vill säga fram till dess det kan konstateras att besvären försvunnit eller att de är bestående. Om du inte blir återställd utan får bestående besvär övergår den akuta sjuktiden i den så kallade invaliditetstiden (se förklaring längre fram i ordlistan).

Arbetsoförmåga: Att en person inte kan arbeta.

Bestående men: Det är den ersättning du kan få för bestående besvär som beror på en trafikolycka som inträffat från och med 2002. (För trafikolyckor som inträffat till och med 2001, se Men).

Cirkulärreferat: Nämndens bedömning i ärenden som har ett mer principiellt intresse redovisas i cirkulärreferat.

Differensmetoden: En metod att räkna ut inkomstförlust. Ersättningens storlek är skillnaden mellan den inkomst som du skulle ha haft som oskadad och den inkomst du faktiskt har (till exempel lön, sjukpenning och sjukersättning).

Förbehåll: En reservation för att en ersättning kan komma att ändras efter att ärendet har prövats, till exempel om ytterligare en operation ska utföras.

Högekostnadsskydd: Det finns ett tak (= högekostnadsskydd) för hur mycket du behöver betala för att få hälso- och sjukvård i ett landsting. Det gäller också om du söker vård i ett annat landsting eller region än där du bor. Högekostnadsskyddet innebär att du under en period på tolv månader sammanlagt betalar högst ett visst belopp för till exempel vårdavgifter och medicin.

Ideell ersättning: Det är den ersättning du kan få för sveda och värk, lyte och men/lyte och bestående men samt olägenheter/särskilda olägenheter.

Inkomstbasbelopp: Basbelopp är ett grundbelopp som används när olika förmåner beräknas. De fastställs av regeringen för ett år i taget. Inkomstbasbeloppet används för beräkning av det s.k. pensionsgrundande inkomsttaket (PGI-taket) och av den allmänna pensionsavgiften.

Inkomstförlust: Den förlust av arbetsinkomst som beror på en trafikolycka. Utgångspunkten är att du ska få ersättning för mellanskillnaden av den inkomst du skulle ha haft som oskadad och den du har eller kan förväntas ha som skadad.

Inkomstunderlag: Den inkomst du skulle ha haft som oskadad.

Invaliditetsgrad: Om du på grund av en trafikolycka får en skada som blir bestående, bedöms den till en invaliditetsgrad mellan 1-99 procent. Invaliditetsgraden motsvarar den medicinska funktionsnedsättning som du fått av skadan.

Invaliditetstid: Om du inte blir återställd utan får bestående besvär övergår den akuta sjuktiden (se förklaring tidigare i ordlistan) i den så kallade invaliditetstiden.

Invaliditetstidpunkt: Tidpunkt då den akuta sjuktiden har upphört och dina besvär anses vara bestående/varaktiga.

Lyte: Se utseendemässig skadeföljd/förändring.

Kapitaliseringstabell: En tabell som används då det fastställda beloppet för kostnader och olägenheter/särskilda olägenheter ska räknas om till ett engångsbelopp. Tabellen används också vid ett frivilligt utbyte av skadeståndslivränta mot ett engångsbelopp.

Klart mera sannolikt: Beviskravet för orsakssamband (se förklaring längre fram i ordlistan) mellan en trafikolycka och de besvär och/eller den arbetsoförmåga som en skadad person har. Enligt rättspraxis krävs ingen full bevisning av den som vill få ersättning från en trafikförsäkring, om att det finns ett orsakssamband mellan trafikolyckan och den skada det begärs ersättning för. För att ett orsakssamband ska finnas räcker det med att det, när alla omständigheter har bedömts, är klart mer sannolikt att besvären och/eller arbetsoförmågan beror på trafikolyckan än att de/den har någon annan orsak.

Konsumentprisindex: Nämndens tabeller över den ersättning du kan få för olika typer av skador, justeras årligen efter hur penningvärdet förändras. Utgångspunkten för justeringen är utvecklingen av konsumentprisindex (KPI).

Konsumtionsandel: Utifrån konsumtionsandelen bestämmer nämnden underhållsbehovet (se förklaring längre fram i ordlistan) för en efterlevande person. Det beräknas normalt i procent av den sammanlagda familjeinkomsten före dödsfallet.

Kostnader: Om du råkat ut för en trafikskada kan du ha rätt till ersättning för nödvändiga och skäliga merkostnader som beror på trafikolyckan. Det kan till exempel vara för vård och mediciner.

Men: Det är den ersättning du kan få för bestående besvär som beror på en trafikolycka som inträffat till och med 2001. (För trafikolyckor som inträffat från och med 2002, se Bestående men).

Nämndpromemoria: En sammanfattning av ditt skadeärende. I promemorian ingår försäkringsbolagets ersättningsförslag och dina yrkanden samt bilagor som är intressanta för ärendets prövning i nämnden.

Obligatoriska ärenden: Ärenden där försäkringsbolaget måste hämta in yttranden från nämnden. Vilka dessa ärenden är framgår av 3 § i nämndens reglemente (se förklaring längre fram i ordlistan).

Olägenheter: Begreppet olägenheter står för den ansträngning som krävs av dig och den anspänning du har när du ska utföra arbete eller uppgifter i ditt dagliga liv.

Olägenheter i arbete: Om du kan arbeta minst 25 procent trots din skada, ersätts du för den ansträngning som du har i arbetet. Storleken på det årsbelopp som fastställs beror på hur mycket du arbetar och vilken typ av skada du har. Du kan få ersättning för olägenheter i arbete efter en trafikolycka som inträffat till och med 2001. (För trafikolyckor som inträffat från och med 2002, se Särskilda olägenheter i arbete).

Olägenheter i daglig livsföring: Du som skadad får ersättning utifrån den ansträngning som du har i det dagliga livet. Nämndens bedömning av denna ersättning utgår ifrån din skada och hur den påverkar dig i din dagliga verksamhet. (För trafikolyckor som inträffat till och med 2001, se förklaring under Särskilda olägenheter i daglig livsföring).

Omrövning: Omprövning av ett avslutat ärende kan ske enligt 5 § 5 kap skadeståndslagen om de förhållanden som låg till grund för ersättningen har ändrats väsentligt. För skador som inträffat till och med 2001 kan ett avslutat ärendet prövas om ifråga om inkomstförlust. För skador som inträffat från och med 2002 kan ett avslutat ärende prövas om ifråga om lyte och bestående men, inkomstförlust, kostnader samt särskilda olägenheter. Ett ärende kan även prövas om vid vissa andra undantagsfall, till exempel om du har fått ett förbehåll vid en tidigare prövning.

Omräkningsfaktorer: Dessa används när man räknar om ett visst årsbelopp till dagens värde.

Orsakssamband: För att du ska ha rätt till ersättning ur trafikförsäkringen måste det finnas ett orsakssamband mellan trafikolyckan och din personskada.

Pensionsförlust: Förlust av allmän- eller tjänstepension (se förklaring av dessa ord i ordlistan).

Preskription: En juridisk term som förenklat innebär att en fordran (till exempel ett skadeståndsanspråk) inte är giltig efter det att en viss tid har gått sedan fordran uppstod/tillkom.

Reglemente: Bestämmelser om nämndens verksamhet finns i ett reglemente som är godkänt av regeringen.

Sannolikt: Beviskravet för ersättning för inkomstförlust. Enligt rättspraxis krävs inte full bevisning av den som begär ersättning för inkomstförlust från en trafikförsäkring, om att man skulle ha haft en högre inkomst som oskadad. Det räcker med att den som skadats gör sannolikt att han/hon som oskadad skulle haft det arbete och/eller den inkomst som han/hon påstår.

Sjukersättning: Pengar som du kan få från Försäkringskassan om din förmåga att arbeta är nedsatt under en längre tid på grund av sjukdom, skada eller funktionsnedsättning.

Sjukpenning: En anställd kan få sjukpenning från Försäkringskassan om han/hon är sjuk när sjuklöneperioden är slut, det vill säga efter 14 dagar.

Skadeakt: I skadeakten ingår alla handlingar i ärendet bl.a. medicinska handlingar, ekonomiska handlingar och korrespondens mellan dig som skadad och försäkringsbolaget.

Skyldighet att begränsa skadans ekonomiska verkningar: Inom skadeståndsrätten finns en allmän princip som innebär att den som skadas har en skyldighet att begränsa skadans ekonomiska verkningar. Det innebär att du som skadad har ett ansvar att nå upp till en så hög lön som möjligt om du kan arbeta. Om du inte kan arbeta måste du istället ansöka om sjukpenning, sjukersättning eller andra ersättningar som du har rätt till. Gör du inte det använder sig nämnden istället av en tänkt inkomst när din inkomstförlust beräknas.

Sveda och värk: Ersättning för övergående fysiskt och psykiskt lidande som beror på en trafikolycka. Du kan i speciella fall också ha rätt till sådan ersättning om någon närstående avlider i en trafikolycka.

Särskilda olägenheter i arbete: I normala fall ingår ersättning för olägenheter i arbete i ersättning för bestående men. Om det bedöms att du inte ersätts fullt ut genom den ersättning som ingår i mentabellerna prövas det enskilda fallet och man tittar på hur stora olägenheter du har i ditt arbete. Det är väldigt ovanligt att ersättning för särskilda olägenheter i arbete utgår vid en invaliditet under 15 procent. Du kan få ersättning för särskilda olägenheter i arbete efter en trafikolycka som inträffat från och med 2002. (För trafikolyckor som inträffat till och med 2001, se Olägenheter i arbete).

Särskilda olägenheter i daglig livsföring: De flesta personer som skadas kompenseras fullt ut för olägenheter i sin dagliga livsföring genom ersättningen för bestående men. Ersättning för särskilda olägenheter i daglig livsföring är mycket ovanligt och förekommer endast undantagsvis. Du kan få ersättning för särskilda olägenheter i daglig livsföring efter en trafikolycka som inträffat från och med 2002. (För trafikolyckor som inträffat till och med 2001, se Olägenheter i daglig livsföring).

Särskilda skadeföljder: Begreppet syftar på vissa skador eller konsekvenser av skador som till exempel förlossningshinder, tandskador eller förlust av mjälte. Denna typ av skador ersätts med ett fast belopp.

Tillsvidareprövning: Om nämnden kan se att arbets- och/eller inkomstförhållandena kommer att vara stabila en viss tid framöver kan ett ärende prövas tillsvidare genom att det prövas på obestämd tid och fram till dess att ärendet kan prövas slutligt.

Tjänstepension: Arbetar du på en arbetsplats med kollektivavtal betalar din arbetsgivare in pengar till din tjänstepension. Hur mycket du får i tjänstepension beror på hur mycket du har i lön, hur länge du arbetar och var du arbetar. Om en trafikolycka leder till att du inte kan arbeta och tjäna in tjänstepension i samma omfattning som om trafikolyckan inte hade hänt kan du få ersättning för förlusten från trafikförsäkringen.

Underhållsersättning: Om du som make/maka, sambo, barn eller på annat sätt är beroende av en person för din försörjning, kan du ha rätt till ersättning från trafikförsäkringen för förlust av underhåll om den personen avlider i en trafikolycka.

Underhållsbehov: Det belopp man bedömer att en avliden person skulle ha försörjt en efterlevande person med.

Utseendemässig skadeföljd/förändring: En kroppslig defekt som beror på trafikolyckan och som inte omfattas av de bestående besvär som har lett till invaliditet. Ärr, amputation eller snedställning av kroppsdel är exempel på utseendemässiga skadeföljder.

Verksamhetsberättelse: Nämndens verksamhetsberättelse innehåller en beskrivning av verksamheten och vad som hänt under det aktuella året. Där finns också statistik över nämndens och bolagens hanteringstider.

Yttranden: Nämnden lämnar skriftliga yttranden till försäkringsbolag och dessa är rådgivande. Att yttrandena enbart är rådgivande innebär att bolagen inte är skyldiga att följa dem. Det är dock ovanligt att bolagen inte följer vad nämnden yttrat.

Åldersfaktorer: Vissa ersättningar varierar beroende på din ålder. Åldersfaktorer används i de fall ersättningen ska åldersreduceras, till exempel när man beräknar ersättning för utseendemässiga skadeföljder och amputationer.